

VERSLAG VAN DE
IEN DALES LEERSTOEL

De overheid als arbeidsorganisatie
2014

Prof. mr. A. de Becker
Prof. dr. mr. R. Nieuwenkamp
Amsterdam, 1 maart 2015

Inleiding

De Ien Dales Leerstoel is ondergebracht bij de Universiteit van Amsterdam. De bijzonder hoogleraren prof. dr. mr. R. Nieuwenkamp en prof. mr. A. de Becker zijn per 1 augustus 2010 in dienst getreden van de Stichting Ien Dales Leerstoel. Beide zijn benoemd voor een periode van vijf jaar. De aanstelling met prof. dr. mr. R. Nieuwenkamp is per 1 september 2014 beëindigd wegens het aanvaarden van een functie elders.

Beide hoogleraren hebben een eigen onderzoeksgebied en geven van daaruit invulling aan de leeropdracht van de leerstoel. Met name op het terrein van de platformfunctie hebben beide hoogleraren diverse gezamenlijke activiteiten verricht.

Dit verslag geeft inzicht in de activiteiten die in 2014 door beide hoogleraren gezamenlijk en afzonderlijk zijn verricht in het kader van de Ien Dales Leerstoel.

Het vak

Het vak “De overheid als arbeidsorganisatie” wordt als keuzevak gegeven in het kader van de Masteropleiding Arbeidsrecht van de leerstoelgroep Arbeidsrecht.

Het vak concentreert zich op de politiek/bestuurlijke omgeving waarin de ambtenaar moet functioneren en heeft een sterk vergelijkende invalshoek.

Daarnaast wordt het vak “The State as Employer” als keuzevak gegeven in de internationale en Europese master Labour Law van de leerstoelgroep arbeidsrecht.

Het vak “The State as Employer” concentreert zich op de rechtsvergelijkende aspecten van het ambtenarenrecht met een specifieke focus op enerzijds de politiek-ambtelijke verhoudingen en anderzijds op de Europeesrechtelijke invloed op het nationale ambtenarenrecht.

Indeling werkzaamheden

De werkzaamheden van de hoogleraren zijn ingericht conform de doelstellingen van de leerstoel en hebben betrekking op onderwijs, onderzoek en de platformfunctie:

- Onderwijs;
- Het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek;
- Het aangaan van samenwerkingsverbanden;
- Het instellen van, dan wel medewerken aan studietoelagen;
- Overige activiteiten die aan de doelstelling beantwoorden en de platformfunctie van de leerstoel.

Colleges: het keuzevak - “De overheid als arbeidsorganisatie 2013-2014”

Inhoudelijke thema's, onderzoek en netwerken

De planning omvat eigen onderzoek en het uitbreiden van de onderzoeksequipe via onderzoeksprojecten. Door prof. de Becker worden hieraan toegevoegd (internationale) rechtsvergelijkende modellen en de invloed van het EU-recht op de rol die de overheid als arbeidsorganisatie speelt. Door prof. Nieuwenkamp wordt hieraan toegevoegd onderzoek (door middel van interviews) naar het spanningsveld tussen politieke organisatiewensen en ambtelijke organisatie en gesprekken met relevante actoren over de vraag "waar lig je wakker van als het gaat om de overheid als arbeidsorganisatie?". En "wat is er nodig om dapper te kunnen zijn": "speaking truth to power" (met een link naar de ambtelijke rechtspositie). Deze publicatie is januari 2014 verschenen.

Netwerken

In het kader van het ontwikkelen van de kennisfunctie en het netwerk onderhoudt de leerstoel contacten met verschillende universitaire instellingen, zoals:

- de leerstoelgroep Arbeidsrecht en sociale zekerheidsrecht van de UvA
- de Stichting Albeda Leerstoel van de Universiteit Leiden
- de Stichting Leerstoel Comparative public sector en civil service reform van de Universiteit Leiden
- kenniscentrum CAOP
- het Amsterdams Instituut voor Arbeidsstudies (AIAS)
- het Bureau Integriteitsbevordering Openbare Sector (BIOS)
- de Algemene Bestuursdienst
- de Academie voor Wetgeving en de Europese Academie voor Wetgeving
- de Campus Den Haag van de Universiteit Leiden
- de Nederlandse vereniging voor Ambtenaar en Recht

Overige activiteiten- platformfunctie:

Het betreft de medewerking aan verschillende bijeenkomsten die worden georganiseerd met het CAOP en het leveren van een bijdrage aan overige bijeenkomsten en interviews.

Verslag Prof. mr. A. de Becker

De overheid als arbeidsorganisatie – *De rol van de EU.*

Onderwijs

Het Keuzevak Overheid als Arbeidsorganisatie, waarin de actualiteit een grote rol speelt, behandelt de volgende thema's:

- Algemene introductie en constitutionele context, o.a. politiek primaat, ambtelijke loyaliteit

- Politiek-ambtelijke verhoudingen
- Bijzondere positie ambtenaren (ambtelijke status, vrijheid van meningsuiting)
- Integriteit (o.a. klokkenluiders, ambtelijke en bestuurlijke corruptie, gedragscodes)

Activiteiten

De planning omvat eigen onderzoek en het uitbreiden van de onderzoekerkequipe via onderzoeksprojecten. Door prof. de Becker is hieraan toegevoegd (internationale) rechtsvergelijkende modellen en de invloed van het EU-recht op de rol die de overheid als arbeidsorganisatie speelt.

Meerjarenagenda Leerstoelen 2015-2018

Tweede helft 2014 is door de leerstoelen de nieuwe meerjarenagenda ontwikkeld voor de periode 2015-2018, getiteld: "Transformaties en verschuivingen in het publiek domein – consequenties voor kwaliteit arbeid en arbeidsverhoudingen". Deze agenda vormt het kader voor de activiteiten in de komende jaren.

"Staat van de ambtelijke dienst (STAD)"

Eind 2014 zijn de voorbereidingen voor de derde editie van de ' Staat van de ambtelijke dienst ' gestart. STAD verschijnt in december 2015. STAD is een coproductie van de Len Dales Leerstoel, de Albeda Leerstoel en de Leerstoel Onderwijsarbeidsmarkt, ondersteund door kenniscentrum CAOP.

Ten behoeve van STAD wordt door de hoogleraren, aangevuld met een groot aantal onafhankelijke deskundigen uit het (wetenschappelijke) netwerk een observatie bij de voor leerstoelen relevante thema's geschreven. Ten behoeve van dit project wordt de kennisinfrastructuur van de leerstoelen benut. Voor een deel van de kosten van STAD heeft het Bestuur Leerstoelen meerjarige externe financiering door het A+O fonds Rijk verworven.

Begeleiding

Lid van de doctoraatscommissie van mevrouw Inger De Wilde (Universiteit Antwerpen) die een proefschrift voorbereidt over flexicurity in de publieke sector.

Promotor van mevrouw Karen Deckers (Universiteit Hasselt) die een proefschrift voorbereidt over het concept "openbare dienst- dienst van algemeen belang".

Promotor van mevrouw Elisabeth Aerts (Universiteit Hasselt) die rechtsvergelijkend onderzoek verricht naar de collectieve arbeidsverhoudingen in de publieke sector. Dit project wordt gefinancierd door het FWO en vergelijkt de Belgische casus met de Deense, de Nederlandse en de Franse.

Co-promotor van mevrouw Sofie Hennau (Universiteit Hasselt) die een proefschrift voorbereidt over de gemeentelijke bestuurlijke organisatie.

Studieverblijf

Maart – April 2014: onderzoekverblijf aan de Università degli studi di Cassino in Italië.

De samenwerking met internationale instituten

De samenwerking met internationale instituten is verder geïntensiveerd. Zo heeft er begin oktober 2014 een expertmeeting plaatsgevonden in Neuchâtel met experts uit Zwitserland, Italië, Frankrijk, het VK. Die heeft geleid tot een congres dat in oktober 2015 in Neuchâtel zal plaatsvinden.

Prof. De Becker heeft daarnaast een gastcollege verzorgd aan het Kelloog College in Oxford op 12 maart 2014.

Er is tevens een onderzoeksproject samen met LUISS aangevraagd bij de Europese Commissie maar daarop is nog geen uitsluitsel bekend.

Voor het lustrumcongres van de vereniging van ambtenaar en recht hebben een Italiaanse en Zweedse collega de uitnodiging aanvaard om een voordracht te komen houden. Dat gebeurde in november 2014. Prof. De Becker heeft daar ook zelf gesproken. Het verslagboek wordt gepubliceerd in het Tijdschrift voor Ambtenarenrecht in 2015.

Gezamenlijke activiteiten - Platformfunctie Ien Dales Leerstoel

Bijeenkomsten in 2014, vanwege het bestuur:

8 juni, Lunchcollege 'De toekomst van werken en hoe de wereld van het werk verandert', door prof. dr. P.F. van der Heijden, mede voorbereid met collega-hoogleraren.

Vanwege hoogleraren Ien Dales Leerstoel:

Januari 2014, Openbaar Lunchcollege. Prof. Dr. Mr. R. Nieuwenkamp heeft zijn onderzoek "Schaduwpolitici, bontkragen en blokkendozen" gepresenteerd. Dit was een onderzoek naar politiek-ambtelijke verhoudingen in de ambtelijke top. Bij die gelegenheid is ook de gelijknamige *publicatie* van zijn onderzoek verschenen.

Juli 2014, Expertmeeting prof. mr. Alexander de Becker en prof. mr. dr. Roel Nieuwenkamp over het thema politiek-ambtelijke verhoudingen en integriteit in de praktijk.

September, afscheidscollege prof. mr. dr. Roel Nieuwenkamp, in samenwerking met collega hoogleraar.

December 2014, Openbaar Jaarcongres Leerstoelen, met als centraal thema: “De samenleving verandert. Verandert de publieke sector voldoende mee?”. Gediscussieerd werd over een aantal samenhangende onderwerpen op de terreinen ‘Arbeidsmarkt’ en ‘Arbeidsverhoudingen’. De nieuwe meerjarenagenda van de leerstoelen is gepresenteerd.

Publicaties prof. mr. A. de Becker

‘Schaduwpolitici, bontkragen en blokkendozen’, in de reeks Overheid en Arbeid.

‘Alles voor het publiek domein’, in de reeks Overheid en Arbeid.

Afscheidsrede prof. dr. mr. R. Nieuwenkamp, webpublicatie.

A. DE BECKER, “De moeilijke positie van weigerambtenaren in internationaal perspectief” in R. BEKKER (ed.), *Staat van de Ambtelijke Dienst*, The Hague, CAOP, 2014, 265-272.

A. DE BECKER and R. JANVIER (eds.), Geannoteerd wetboek lokale besturen, Brugge, die Keure, 2014, 1118p.

A. DE BECKER, “Het openbaar ambt” in A. MAST, J. DUJARDIN, M. VAN DAMME en J. VANDE LANOTTE, *Overzicht van het Belgisch administratief recht*, Mechelen, Kluwer, 2014, 257-322.

A. DE BECKER, “Juridische status van een ethische code: waar plaats je zo’n code in de hiërarchie van de continentale normen?”, *Bestuurskunde*, 2014/4, 30-42.

A. DE BECKER, “Overdracht van jaarlijkse vakantie bij ziekte: alle ambtenaren zijn gelijk zelfs de EU-ambtenaren zijn niet langer (on)gelijker dan de ambtenaren van de Lidstaten”, *Arbeidsrechtelijke Annotaties*, 2014/3, 81-98.

A. DE BECKER, “De impact van de rechtsmachtsverdeling tussen de Raad van State en de gewone (arbeids)rechter bij geschillen in personele aangelegenheden in de publieke sector”, *TSR*, 2015/1, 23p., accepted for publication.

Verslag Prof. dr. mr. R. Nieuwenkamp

De overheid als arbeidsorganisatie – *Politiek en ambtenarij*.

Onderwijs

Het Keuzevak Overheid als Arbeidsorganisatie, waarin de actualiteit een grote rol speelt, behandelt de volgende thema’s:

- Algemene introductie en constitutionele context, o.a. politiek primaat, ambtelijke loyaliteit
- Politiek-ambtelijke verhoudingen
- Bijzondere positie ambtenaren (ambtelijke status, vrijheid van meningsuiting)
- Integriteit (o.a. klokkenluiders, ambtelijke en bestuurlijke corruptie, gedragscodes)

===